

Valentin GHEONEA

Securitatea versus Dracula - turism și ideologie în România comunistă¹

The Securitate versus Dracula, tourism and ideology in communist Romania

Beginning with the eighth decade of the twentieth century, the communist regime in Romania implemented a policy of openness to Western countries, determined by economic reasons. A consequence of this integration strategy in the western economic system was the increase in the number of international tourists travelling to Romania. Some of these tourists wanted to travel through the lands of Transylvania where the action of the novel *Dracula* by Bram Stoker takes place. Due to the existence of a name similarity between Bram Stoker's character and a 15th century Romanian voivode, surnamed Dracula, the Romanian authorities tried, for ideological reasons, to offer touristic itineraries that would separate the fictional Dracula from the real one. This survey, based on documents from the archives of the former political police of the Romanian communist regime, shows the involvement of the Securitate in propaganda and control actions aimed at foreign tourists who wanted to travel to Transylvania searching for the vampire Dracula.

Etichete: comunism, turism, Dracula, poliție politică, ideologie, folosirea istoriei.

Keywords: communism, Dracula tourism, political police, ideology, use of history

Studiul de față își propune prezentarea metodelor prin care instituția Securității a intervenit în gestionarea unei activități turistice – itinerariile pe urmele vampirului Dracula - care punea în pericol imaginea de țară a României comuniste. Am pornit de la punerea în context istoric a problemei studiate, arătând originea mitului Dracula și cum și-a făcut el apariția în România. În final, am încercat să oferim și o teorie cât mai pertinentă asupra motivațiilor Securității privind interferența în aspecte ce țin de ideologia regimului comunist din România.

Cele mai valoroase contribuții asupra relațiilor dintre mitul lui Dracula și turismul din România îi aparțin lui Duncan Light, profesor la Bournemouth University, din Marea Britanie. Începând cu anul 2007,

---

¹ O versiune anterioară a fost prezentată în cadrul Conferinței naționale a Școlii Doctorale de Istorie, Universitatea București, „Provocări și perspective în cercetarea doctorală”, 22-23 ianuarie 2021.

Duncan Light a scris o serie de articole, reunite mai târziu într-o carte², referitoare la turismul pe urmele lui Dracula, desfășurat în România comunistă. În aceste studii, autorul ne dă o imagine corectă asupra problemei, dar, ca urmare a naturii surselor folosite (interviuri sau câteva publicații din epocă), realitatea istorică a fost surprinsă, de multe ori, doar parțial. Studiul nostru, prin introducerea materialelor inedite de arhivă, își propune să nuanțeze și chiar să corecteze anumite afirmații ale lui Duncan Light.

Introducere

Statul, prin politicile sale, joacă un rol important în dezvoltarea turismului, nu doar prin legislația pe care o elaborează sau prin măsurile de planificare pe care le impune, dar și prin semnificațiile culturale și ideologice ce le imprimă acestui domeniu. Statele vor încerca să promoveze forme de turism care se potrivesc identității lor culturale sau politice. În domeniul turismului, prin alegerea locurilor oferite spre vizitare, statele încearcă să creeze și să promoveze identitatea națională, formele de solidaritate locale și naționale. Turismul a devenit și o componentă a politicii externe și a relațiilor internaționale. Prin această pârghie, țările caută să-și promoveze o imagine pozitivă în lume și să se asigure de recunoașterea și aprecierea internațională a caracterului cultural unic al identității lor.

Statele se pot confrunța și cu cereri turistice pe care nu le agreează dar care îi scapă de sub control, așa cum avem exemplul turismului sexual în unele țări asiatice³. Dacă în țările democratice putem vorbi, mai degrabă, de politici economice intervenționiste, făcute prin măsuri fiscale sau de susținere financiară, în regimurile comuniste planificarea în orice domeniu era coordonată de stat, economia fiind dirijată total. În cazul României, turismul pe urmele lui Dracula, inițiat în anii '70 de unele firme străine de turism, este un exemplu de provocare la care a trebuit să răspundă statul comunist. Bazate pe mitul vampirului, a unei Transilvanii arhaice plină de superstiții, itinerariile Dracula nu corespundeau deloc cu imaginea de țară progresistă pe care România dorea să o ofere lumii.

Romanul *Dracula* a fost scris de irlandezul Bram Stoker în 1897 și încă de la apariție s-a bucurat de un succes extraordinar, în special în

---

² Duncan Light, *The Dracula Dilemma. Tourism, Identity and the State in Romania*, London, Ashgate- Routledge, 2012.

³ Idem, *Dracula Tourism in Romania. Cultural Identity and the State*, în „Annals of Tourism Research”, vol. 34, nr.3/ 2007, pp. 747-748.

lumea anglo-saxonă. A fost tipărit în sute de ediții și s-au ecranizat zeci de filme. În Occident, au apărut și societăți literare, cluburi de pasionați, chiar și reviste academice care se ocupă cu studierea romanului. Romanul este povestea contelui Dracula din Transilvania și a încercărilor acestuia de a pune stăpânire pe lumea civilizată, începând cu Marea Britanie. Cu toate că doar începutul și sfârșitul narațiunii se petrec în Transilvania, acest ținut a fost indisolubil legat de numele vampirului Dracula și a căpătat în lumea occidentală un statut de teritoriu plin de superstiții, magie și vampirism.

Apariția problemei Dracula

Regimul comunist din România nu a dus niciodată o cruciada împotriva romanului gotic sau a cărților ce aveau ca subiect o Transilvanie barbară și populată de vampiri: *Frankenstein* de Mary Shelley a apărut în românește în 1973, *Castelul din Carpați* de Jules Verne s-a bucurat de numeroase ediții, iar în 1981 a fost publicat *O mie și una de fantome* de Alexandre Dumas – în care se regăsește ca protagonist un vampir, descendent al voievodului Țării Românești Constantin Brâncoveanu. Potrivit lui Duncan Light, prin 1970, chiar romanul *Dracula* era gata să apară într-o traducere românească⁴, dar scandalul care a urmat a pus capăt brusc acestui proiect editorial. Ce se petrecuse de fapt?

Totul a pornit de la doi profesori de istorie americani, dintre care unul de origine română, Radu Florescu, iar celălalt de origine irlandeză, Raymond McNally, expert în istoria Rusiei și a Europei de Est. În 1972, aceștia au publicat lucrarea *In Search of Dracula: A True History of Dracula and Vampire Legends*⁵. În cartea respectivă, cei doi autori avansau ideea că Bram Stoker, când a creat personajul Dracula, l-a avut ca model pe voievodul valah Vlad Țepeș, văzut ca un domn crud, maniac, dereglat mintal, ahtiat după violență și vărsător de sânge. Vlad Țepeș a fost un voievod al Țării Românești, din secolul XV, supranumit în epocă Dracula (fiul Dracului⁶), cunoscut din povestirile medievale germane și rusești ca

---

⁴Idem, *When was Dracula first translated into Romanian?*, în „Journal of Dracula Studies”, nr. 11/ 2009, p. 45.

⁵Radu Florescu, Raymond McNally, *In Search of Dracula: A True History of Dracula and Vampire Legends*, Greenwich, New York Graphic Society, 1972.

⁶Vlad al II-lea, tatăl lui Vlad Țepeș, a fost primit în Ordinul Dragonului de către Sigismund de Luxemburg, rege al Ungariei și împărat al Sfântului Imperiu Romano-German. Simbolul acestui ordin era un dragon (draco în latină) și de aici Vlad al II-lea a fost supranumit Vlad Dracul.

un domnitor crud, a cărui pedeapsă favorită era tragerea în țeapă. Lucrarea respectivă, cu siguranță una de conjunctură, menită a profita de popularitatea vampirului Dracula, a produs furori în rândul publicului american. Potrivit lui Constantin C. Giurescu, care avea informația chiar de la Radu Florescu, de la data apariției și până în 1975, cartea s-a vândut în 270 de mii de exemplare, având și numeroase traduceri, cu banii din drepturile de autor Radu Florescu permițându-și cumpărarea unei locuințe⁷. Bineînțeles, în perioada comunistă cartea nu s-a tradus în limba română, apariția ei trebuind să aștepte până în anul 1992⁸.

Dacă, până la publicarea cărții, fanii personajului Dracula credeau că opera lui Stoker este pură fantezie, considerând chiar că și Transilvania este un ținut mitic, inventat, o dată cu apariția lucrării, aceștia au avut revelația că povestea ar putea avea un sâmbure de adevăr. Au dorit să călătorească pe urmele vampirului Dracula și să viziteze Transilvania pentru a compara descrierile din carte cu peisajele naturale. Unii turiști căutau rădăcinile literare ale personajului Dracula, și în acest scop, în 1973, s-a înființat la Londra *Societatea literară Dracula*, condusă de doi actori britanici, Bernard Davies și Bruce Wightman. În timp ce turiștii americani și cei japonezi căutau, în special, latura supranaturală a poveștii. Imediat după publicarea cărții, Florescu și McNally au conceput un pachet turistic de vizitare a Transilvaniei pe urmele lui Dracula. O agenție de turism din New York, „General Tours”, a organizat aceste tururi, numite *Spotlight on Dracula: An Adventure in Transylvania*, și a intrat în legătură cu șeful Biroului de turism românesc din New York. Era vorba de un traseu de 18 zile prin locurile în care se petrecea acțiunea romanului. Primul grup de turiști americani a sosit în România pe 9 septembrie 1972.

Regimul comunist din România a privit, însă, cu neîncredere aceste inițiative occidentale. Care era de fapt problema acestor itinerarii turistice și care erau nemulțumirile autorităților române legate de ele? În fapt, itinerariile stabilite de agențiile de turism occidentale, bazate pe cartea *In Search of Dracula*, erau concepute de Radu Florescu, fiind un amestec de peisaje geografice din romanul Dracula și repere istorice ținând de voievodul Vlad Țepeș. Această practică era de neconceput pentru partea română, care considera că se produce astfel o confuzie

---

⁷ Constantin C. Giurescu, *Jurnal de călătorie*, București, Editura Sport-Turism, 1977, p.116.

⁸ Radu Florescu, Raymond T. McNally, *În căutarea lui Dracula*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1992.

pernicioasă între vampirul Dracula și Vlad Țepeș, adică vampirizarea domnitorului. Potrivit unei note către Securitate a informatorului „Leonte”, funcționar al Direcției Turism Extern din Ministerul Turismului, funcționarii români responsabili cu organizarea traseului turistic nu au făcut nimic pentru a corecta ideile greșite privitoare la figura lui Vlad Țepeș și identificarea lui cu vampirul Dracula, care subsumau itinerariul conceput de Florescu. Reprezentanții Ministerului Turismului chiar au facilitat confuzia, românii schimbând firma unui han din orașul Bistrița în „Coroana de Aur” (numele unui han din romanul Dracula) și evacuând parterul unei casei din Sighișoara, unde se presupune că s-a născut Vlad Țepeș, pentru a-l transforma în muzeu⁹.

Vlad Țepeș: Istorie și propagandă

Încă din anul când a apărut lucrarea lui Florescu și McNeally, pentru a combate confuzia dintre vampirul Dracula și voievodul român, considerată drept o defăimare a României și a istoriei ei, autoritățile comuniste au conceput o intensă campanie de propagandă adresată străinilor. Birourile de turism românești din străinătate au început să tipărească pliante turistice în care se pune accentul pe figura istorică a lui Vlad Țepeș. În acest scop, în vederea documentării problemei s-a făcut apel la istorici profesioniști. Matei Cazacu, un specialist în istorie medievală, a redactat un studiu pentru Ministerul Turismului iar istoricul Constantin C. Giurescu, cu ocazia unui turneu de conferințe la Universitățile din SUA, a susținut prelegeri despre Vlad Țepeș¹⁰. Tot pentru uzul turiștilor străini, au fost publicate în revista „Holidays in Romania” (o revistă de propagandă turistică pentru exterior) materiale care promovau trasee turistice pe urmele lui Vlad Țepeș, întotdeauna subliniindu-se faptul că nu există nicio legătură între Dracula și voievodul valah. În paralel a început și activitatea de propagandă la adresa publicului românesc, cu toate că acesta nu cunoștea cartea lui Bram Stoker. Ca o consecință, autoritățile române și-au descoperit brusc un interes pentru Țepeș, iar în 1976 s-a hotărât sărbătorirea a 500 de ani de la ultima sa domnie, care nu a durat decât 2 luni. Dacă, până atunci, regimul comunist nu publicase decât o singură broșură de 50 de pagini despre Țepeș¹¹, începând cu 1976, se publică mai multe monografii semnate de

---

⁹ Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (A.C.N.S.A.S.), fond Rețea, dosar nr. 303601, vol. 2, f. 77.

¹⁰ Constantin C. Giurescu, *op. cit.*, pp. 320-355.

¹¹ Grigore Popescu, *Vlad Țepeș*, București, Editura Științifică, 1964.

Ștefan Andreescu¹², Manole Neagoe¹³ și Nicolae Stoicescu¹⁴, ultima publicată și în ediții în engleză¹⁵ și în japoneză¹⁶, adresate direct turiștilor din acele țări. Toate aveau un ultim capitol unde se vorbea despre falsitatea legăturii dintre Dracula din roman și voievodul real. În privința cruzimii ieșite din comun a lui Țepeș, se afirma că el a fost un om al timpului său, violența fiind parte din epocă. Tot acum se publică și o ediție a povestirilor medievale despre Vlad Țepeș, în care se subliniau exagerările autorilor în privința cruzimilor voievodului și motivele care le-au determinat¹⁷. În ziare și reviste de popularizare a istoriei apar, de asemenea, și o sumedenie de articole despre Vlad Țepeș și faptele sale de eroism. De asemenea, în 1979, iese pe piață și filmul artistic *Vlad Țepeș*, în regia lui Doru Năstase, produs în colaborare cu Ministerul Apărării Naționale, care promova imaginea unui domnitor justițiar care și-a apărât țara împotriva Imperiului Otoman. Filmul a fost planificat încă din 1974 și a fost unul dintre cele mai solicitate pelicule pentru difuzarea în străinătate. Înainte de premiera oficială, filmul a fost vizionat de Nicolae Ceaușescu, care și-a dat acordul pentru difuzarea lui. Casa de filme producătoare a intrat în contact cu Radu Florescu pentru a facilita vânzarea sa în Statele Unite. Pelicula a fost distribuită în mai multe țări occidentale printre care Marea Britanie, Franța, Republica Federală Germania, Japonia sau Australia¹⁸.

---

¹² Ștefan Andreescu, *Vlad Țepeș (Dracula): Între legendă și adevăr istoric*, București, Editura Minerva, 1976.

¹³ Manole Neagoe, *Vlad Țepeș, figură eroică a poporului român*, București, Editura Politică, 1977.

¹⁴ Nicolae Stoicescu, *Vlad Țepeș*, București: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1976.

¹⁵ Idem, *Vlad Țepeș, Prince of Walachia*, Translated by Cristina Krikorian, Bucharest, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1978.

¹⁶ Nu am reușit identificarea ediției în limba japoneză. Informația a fost preluată din Duncan Light, *Dracula Tourism in Romania...*, p. 756.

¹⁷ Ion Stăvăruș, *Povestiri medievale despre Vlad Țepeș-Draculea. Studiu critic și antologie*, București, Editura Univers, 1978.

¹⁸ Adrian Epure, *Din culisele cinematografiei: Cum a ajuns filmul Vlad Țepeș să fie văzut ca un rebut de către ștabii comuniști*, „Adevărul”, 28 noiembrie, 2016. Disponibil la: https://adevarul.ro/news/sport/din-culisele-cinematografiei-ajuns-filmul-vlad-Tepes-vazut-un-rebut-stabii-comunisti-1_5837064d5ab6550cb8cfb7d0/index.html. Consultat pe 28.07.2021.

Această ofensivă propagandistică, conjugată în interior și în exterior, începută încă din 1972, ne duce la concluzia că obsesia regimului comunist pentru Vlad Țepeș provine din intenția inițială de a contracara romanul Dracula, și nu din dorința lui Nicolae Ceaușescu de a se identifica cu acest domn controversat, cum se consideră de către istoriografia română. Existau figuri mult mai importante la care s-a apelat pentru crearea unei mitologii naționale și asocierea lor cu figura Conducătorului comunist: Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul. Desigur, această cauză primară a fost ocultată fără intenție pe parcursul celebrării lui Vlad Țepeș, care s-a desfășurat până la finalul regimului comunist, originea sa devenind neclară, rămânând din ea doar festivismul autoreproducător al regimului.

Securitatea versus Dracula

Cum s-a implicat Securitatea în chestiunea Dracula? Încă din 1972, Direcția a III-a a Securității, care se ocupa de problemele de contraspionaj, deschide un dosar numit *Problema Dracula*, în care sunt introduse informații privitoare la disputa Dracula-Țepeș și date despre turiștii străini și preocupările posibil nocive ale acestora la adresa țării. Pentru a aduna aceste date, Securitatea apela la informatori din rândul ghizilor ONT (Oficiul Național de Turism), care aveau rolul de a-i supraveghea pe turiștii străini și de a le și face propagandă oficială. Cel mai harnic informator al Securității, care a activat pe această linie, sub numele conspirativ „Leonte”, era cu adevărat pasionat de problemă – în acest sens, după 1989 și-a deschis propria asociație de promovare a turismului și a personajului Dracula – *Transylvanian Society of Dracula* – continuând încercările de separare vampir-voievod.

Activitatea lui „Leonte” în problema Dracula s-a desfășurat pe o perioadă de 18 ani, din 1971 până în 1988, cel puțin, și se pare că această activitate îi aducea satisfacții profesionale și îi dădea posibilitatea să-și impună propriile concepții asupra turismului Dracula. Profitând de statutul de informator al Securității, „Leonte” va încerca să transmită structurilor represive informații care îi serveau interesele personale. Astfel, într-o notă informativă din august 1972, „Leonte” atrăgea atenția Securității că: „Singurul nostru produs turistic care interesează cu adevărat piața anglo-americană este itinerariul Dracula Vlad Țepeș”. Cu toate că el însuși a propus Ministerului Turismului un itinerariu turistic, se plângea informatorul, funcționarii din minister preferau să folosească programul conceput de profesorii Florescu și McNally, fiind tentați de

bani americani. Acest program american, spunea „Leonte”, „este de foarte slabă calitate și va duce la ruina singurului nostru produs turistic pentru piața americană. /.../ Sursa a atras atenția în scris ministerului asupra acestui amestec străin în politica turistică a României, a făcut critica programului american și a contra-propus un program. Programul Dracula este astfel torpilat cu sau fără știință: se pierd venituri în valută comparabile cu cele aduse de întregul nostru litoral în anii cei buni, dar fără atâtea investiții, ci numai printr-o organizare adecvată”¹⁹. Se observă aici abilele încercări ale lui „Leonte” de a-și face cunoscută propria sa agendă, folosind în acest scop teme naționaliste și determinându-i pe ofițerii de Securitate să propună măsuri de verificare a persoanelor reclamate, pentru a vedea dacă nu există interese materiale ilicite.

Un an mai târziu, însă, în mai 1973, Leonte deplângea calitatea slabă a traseului Dracula, făcut de români și îl lăuda pe cel american. În acest scop, făcând și un sondaj de opinie în rândul turiștilor străini, care îi servea interesele: „În luna aprilie a sosit în țară un grup de 130 elevi de liceu americani, însoțiți de consilieri. Au făcut o excursie de 5 zile - București- Curtea de Argeș (cetatea Poenari)-Sibiu-Sighișoara-Brașov-București, adică pe itinerariul mic Dracula-Vlad Țepeș. Conform liniei stabilite de ONT Carpați, ghizii și-au concentrat explicațiile pe viața lui Vlad Țepeș. La capătul excursiei sursa a inițiat un sondaj de opinie, Concluzia generală, unanimă, a fost că acesta nu este un itinerariu Dracula, că nu are legătură cu imaginea pe care o au americanii despre el. Că este un itinerariu Vlad Țepeș, nou și aparte de Dracula”. Ofițerul de Securitate, care coordona activitatea lui „Leonte”, atrăgea atenția că informatorul a mai semnalat că există pericolul ca acest traseu să fie compromis în fața turiștilor americani, încă din toamna anului 1972. Motivele care determinau ca acest traseu să-și scadă din valoare erau, potrivit ofițerului, lipsa unei pregătiri a traseului în conformitate cu pliantul și documentarul lansate pe piața americană de profesorul Radu Florescu și că ghizii nu cunoșteau cum legenda l-a transformat pe Vlad Țepeș în Dracula. În rezoluția sa, șeful ofițerului propunea ca aceste probleme să fie discutate cu conducerea ONT pentru a preîntâmpina compromiterea totală a traseului turistic, care în forma prezentată în pliantele americane a făcut să atragă o seamă de excursioniști²⁰.

---

¹⁹ A.C.N.S.A.S., fond Rețea, dosar nr. 303601, vol. 2, f. 76.

²⁰ Ibidem, f. 104.

Într-o sinteză a problemei Dracula, făcută de același informator „Leonte”, acesta prezenta esența nemulțumirilor sale, totul îmbrăcat într-un limbaj național-patriotic, pentru a capta atenția Securității: „Din anul 1897 până în 1972 romanul <Dracula> nu a implicat în mod serios istoria și cultura țării noastre. Florescu și McNally s-au documentat în România cu concursul instituțiilor noastre. În 1972 ei au publicat cartea *In Search of Dracula*, în care se face legătura explicită între contele vampir Dracula și voievodul Vlad Țepeș. /.../ Florescu s-a îmbogățit pe baza sacrificării istoriei țării sale de dragul așteptărilor publicului american. Cartea a inspirat zeci de romane și filme care înnegresc figura istorică a lui Țepeș – iar mai recent și a altor conducători de țară de la Burebista până la președintele R.S.R.. O tendință în creștere este identificarea vampirismului cu comunismul (folclorul țării noastre nu cunoaște vampirismul – care este o categorie de proveniență englez-irlandeză). Cercurile iredentiste folosesc pretextul Dracula pentru a face afirmații în favoarea lor, pentru a denigra trecutul istoric al României și imaginea prezentă a României socialiste. /.../Există tendința de a vampiriza și denigra întreaga noastră istorie, cu accente clare iredentiste. Ministerul Turismului a respins la început niște itinerarii Dracula, compuse de Florescu în stil vampirist, apoi a încredințat exploatarea unui itinerariu *Dracula - legendă și adevăr* către ONT Carpați București. Comerciaștii (sic!) de la ONT, necunoscători ai istoriei și culturii noastre, au ajuns să facă contrapropagandă țării noastre din neștiință, vampirizând traseul Țepeș, lansând obiective Țepeș sub titlul de Dracula, care înseamnă exclusiv vampir în vest, neglijând instrucția ghizilor, instrucția proprie și orice fel de propagandă externă corectă”²¹.

„Leonte” oferea și soluții la problemă, propunând corectarea traseului Dracula: „Cu un traseu clar care delimitează legenda de adevăr și cu o propagandă externă luată în mâinile noastre, și nu încredințată zariștilor străini (tributari unor clișee), putem oferi occidentului, sub pretextul propagandei turistice, adevărurile asupra istoriei noastre, continuității, apartenenței Transilvaniei etc”. Informatorul mai propunea și formarea unei echipe de conferențieri români, printre care și el, care să țină prelegeri în străinătate nu doar despre Dracula, ci și asupra altor probleme sensibile. O cerință imperioasă a lui Leonte era și ca itinerariul

---

²¹ A.C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 16319, vol. 20, ff. 43-44.

Dracula să fie coordonat de Direcția Turism International, unde lucra și el, și nu de alte organisme concurente²².

Un an mai târziu, în 1977, „Leonte” consemna cu încântare, într-un raport către Securitate: „Într-un gest de apărare a istoriei și culturii noastre populare de vampirizări gratuite, ministerul Turismului a creat itinerariul *Dracula Adevăr și legendă* (itinerariu propus chiar de Leonte – n.n.-V.G.) care să ofere punctul de vedere românesc turiștilor pasionați de mitul Dracula. Din păcate, ONT Carpați București a început să ofere tururile scurte Dracula de 2-5-7 zile, care pot cuprinde numai aspecte legate de Dracula Istoric, turiștii sunt dezorientați de afirmațiile ghizilor că Țepeș nu are nimic de-a face cu contele Dracula, întrucât nu li se oferă și latura romantică, pentru a face comparații și a înțelege. Majoritatea ghizilor nu au citit romanul lui Bram Stoker Dracula și nu pot susține demonstrarea diferenței care există între cele 2 personaje. /.../ În condițiile actuale de dispută a apartenenței Transilvaniei, itinerariul turistic *Adevăr și legendă Dracula*, poate fi folosit din plin ca propagandă turistică la afirmarea drepturilor noastre în privința Transilvaniei”²³.

„Leonte” propunea eliminarea tururilor rivale Dracula „scurte”, care crează „confuzii și nemulțumiri” și înlocuirea lor cu tururile complete, ce cuprindeau atât ramura de ficțiune, cât și cea de istorie. Ca urmare a acestei note Direcția a III-a a Securității decidea ca informațiile primite de la „Leonte” să fie folosite pentru întocmirea unui material documentar despre itinerariul turistic Dracula și activitatea dăunătoare a unor ziaristi occidentali de a „defăima realitatea istorică”²⁴.

În ciuda aparențelor, Securitatea nu se lăsa totuși manipulată de agenda informatorului „Leonte”, care încerca să-și impună propriul traseu turistic și să le distrugă pe celelalte. Când ofițerilor li se părea că acesta își depășea atribuțiile, i se arăta care sunt chestiunile de care trebuie să se ocupe: Astfel, într-o notă din 21 august 1979, „Leonte” propunea organizarea unei conferințe cu titlul „Ficțiune și istorie în numele Dracula”, cu ocazia Congresului internațional de istorie de la București, din august 1980: „Prilejul va fi folosit în același dublu scop, de prezentare a adevărului istoric în problema Transilvaniei și de combatere a identității dintre ficțiune și istorie în numele Dracula. Colocviul va atrage și o numeroasă presă și televiziuni, care vor fi capacitate pe evenimentul 2050 ani. Organizatori să fie Institutul de Istorie «Nicolae Iorga» și Ministerul

---

²² Ibidem, f. 45.

²³ Ibidem, f. 91.

²⁴ Ibidem, f. 93.

Turismului. Să se invite ziariști verificați și echipe TV, care să accepte în prealabil redarea punctului românesc de vedere în prezentarea chestiunii Dracula. Toate prezențele turistice românești în străinătate vor avea ca element obligatoriu Transilvania – /.../ de căutare a prilejurilor de propagandă a adevărului istoric, sub pretext de propagandă turistică.” Propuneri la care ofițerul de legătură a răspuns: „Sursei i s-a recomandat să se abțină în viitor de a da rețete la o asemenea problematică sensibilă și să se limiteze doar la posibilitățile de propagandă a turismului de a contracara efectele nefaste în exterior ale teoriilor retrograde iredentiste”²⁵.

După câte am văzut, în notele sale, pentru a capta atenția ofițerilor de Securitate, „Leonte” folosea tema iredentismului legând-o de problema Dracula ori de câte ori avea ocazia. Astfel, nemulțumit că *Societatea britanică Dracula* propunea itinerarii ce se bazau doar pe urmărirea peisajelor din romanul *Dracula*, care contraveneau concepției sale despre problema Dracula, „Leonte” atrăgea atenția într-o notă informativă din 16 decembrie 1976 că *Societatea Dracula* este o organizație iredentistă, folosită probabil și de serviciul britanic de informații²⁶. Având drept atribuție permanentă combaterea iredentismului, Securitatea a acordat o atenție deosebită acestei probleme. Într-o notă a Direcției a III-a Contraspionaj, din ianuarie 1980, privind influența propagandei iredentiste maghiare în străinătate asupra unor cetățeni englezi și americani, se sublinia că „Cercurile iredentiste din Occident se folosesc în continuare de pretextul Dracula pentru denigrarea și falsificarea trecutului istoric al României. O activitate susținută în acest sens desfășoară membrii *Societății Dracula*. Înființată în anul 1972, ca societate literară cu sediul la Londra, al cărui țel declarat este să studieze romanul Dracula și sursele lui de inspirație. Manifestând interes pentru identificarea reședinței contelui Dracula, societatea organizează excursii anuale în România, în care scop conducerea acesteia a <reactualizat> harta Transilvaniei din anii 1880-1890, perioada desfășurării acțiunii din romanul sus menționat. Pe această hartă localitățile figurează cu denumiri maghiarizate, iar granițele au fost marcate după vechile trasee, menționându-se că regiunea este parte integrantă a Ungariei. Bernard Davies, secretar al *Societății Dracula*, a încercat în anii 1974 și 1975 să introducă în țara noastră, pentru uzul turiștilor britanici, o broșură cu

---

²⁵ A.C.N.S.A.S., fond Rețea, dosar nr. 303601, vol. 2, f. 302.

²⁶ A.C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 16319, vol. 20, f. 21.

conținut vădit iredentist, scrisă de el, intitulată *Țara contelui Dracula*. În urma poziției ferme a Ministerului Turismului, care l-a obligat să corecteze broșura potrivit adevărului istoric sau să renunțe la aducerea acesteia în țară, Bernard Devies nu a mai revenit în România până în prezent²⁷.

Considerate un potențial pericol iredentist, grupurile de turiști aduse în țară de *Societatea Dracula* erau puse sub supraveghere informativă în timpul excursiilor, Securitatea apreciind că este necesar „să se identifice toate persoanele cu care vor intra în contact pe timpul deplasării lor”. În acest sens, într-un raport din octombrie 1979, al Securității Bistrița Năsăud către Direcția a III-a, se relatează că un operator de televiziune, care făcea parte din grup, pe timpul vizitării orașului a oprit, la întâmplare, pe stradă, cetățeni cărora le-a luat interviuri. Persoanele contactate în acest mod au fost luate în verificări de Securitate, stabilindu-se astfel că interviurile luate făceau referire la legenda Dracula. Pe toată perioada prezenței lor pe raza județului, atât grupul de turiști, cât și reprezentanții televiziunilor vest germane au fost însoțiți de persoane din rețeaua informativă. De asemenea, au fost interpuși informatori verificați din rândul minorităților naționale, iar unii turiști au fost controlați la locul de cazare prin amplasarea de microfoane²⁸.

Din document se observă că Securitatea pune în aplicare un dispozitiv destul de vast pentru a-i controla pe turiști, prin încadrarea cu informatori, prin implicarea unor persoane aparent de pe stradă, în fapt oameni puși să transmită un mesaj de influențare, sau prin plasarea de microfoane în camerele de hotel.

Dracula – O operațiune secretă de relații publice

Un alt episod semnificativ al interferenței Securității în turismul Dracula a avut loc în aprilie 1987, cu ocazia vizitei unei echipe de la televiziunea „ABC” din SUA. Conform unei scrisori de intenție, parvenită Ministerului Turismului din România, televiziunea dorea realizarea unui material despre Transilvania și legenda lui Dracula, ce urma să fie difuzat în cadrul emisiunii *Good Morning America*. Programul urma să se numească *Haunted Europe* și era axat pe o serie de subiecte macabre: „The Bog People of Danmark” (cadavre mumificate în mlaștini), catacombele Parisului, castele bântuite din Anglia, monstrul din Loch Ness etc. Echipa

---

²⁷ Ibidem, f. 63.

²⁸ Ibidem, f. 57.

dorea să viziteze și să filmeze locații din București, Snagov, Brașov, Bran, Sighișoara și Târgoviște. Itinerariul și documentarea programului s-au făcut la sugestia aceluiași profesori Radu Florescu și Raymond McNally, care au făcut și recomandări asupra specialiștilor români ce urmau să ofere consultanță – Ștefan Andreescu, de la Institutul de istorie „Nicolae Iorga”, Mihai Pop, de la Institutul de folclor, și profesorul Virgil Cândea, de la *Asociația România* (o organizație de propagandă culturală în străinătate). Reprezentanții Ministerului Turismului au propus ca echipei să i se alăture și informatorul „Leonte”, specialist din minister.

Vizita echipei de filmare a căpătat o importanță deosebită pentru Securitate, datorită faptului că printre membrii ei se număra și Ronald Prescott Reagan, fiul președintelui SUA la acea dată. În acest scop, au fost activate unități ale Securității ce aveau în preocupări domeniul informațiilor externe și al contraspionajului și s-au cerut măsuri de instalare de microfoane în hotelul unde urmau să fie cazați reporterii.

Interesant este faptul că, dacă în scrisoarea de intenție, trimisă de producătorul emisiunii, titlul programului era *Haunted Europe*, în informările dintre funcționarii de la Ministerul Turismului, însărcinați cu pregătirea itinerariului, note ajunse și la Securitate, titlul emisiunii a devenit *Vlad Țepeș/ Dracula – Legendă și Adevăr*. În plus, intențiile americane de a filma locuri sinistre din Europa erau transformate de funcționarii din Minister, aceștia apreciind că echipa de televiziune va face un reportaj detaliat despre Vlad Țepeș/ Dracula. Pentru a se obține aprobările de vizită și filmare de la Secția de Propagandă a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, se spunea, într-un mod laudativ, că România este una dintre cele patru țări din Europa unde se vor face reportaje pe baza unor fapte și figuri istorice deosebite²⁹. Această viziune distorsionată a realității a ajuns și la Securitate, care considera că televiziunea „ABC” vine în România pentru a realiza reportaje turistice.

Serviciile turistice puse la dispoziție în România urmau a fi asigurate de Oficiul Național de Turism, iar organizarea traseului, partea de propagandă, va fi în responsabilitatea Direcției Turism Internațional din Ministerul Turismului. Pe 9 aprilie 1987, Direcția Turism Internațional a solicitat Biroului de turism de la New York să facă intervenții, pe lângă producătorii ABC, pentru adăugarea la traseu și a localității Bistrița-Năsăud, cu Pasul Bârgău (Tihuța), în scopul de a-l diferenția mai bine pe Vlad Țepeș de vampirul Dracula. Recunoaștem aici interferența lui

---

²⁹ Ibidem, vol. 16, ff. 1-4.

„Leonte”, funcționar în cadrul Direcției Turism Internațional, de a-și impune, din nou, propria viziune asupra traseului turistic Vlad Țepeș-Dracula. Intervenția va fi, în cele din urmă, fără succes, echipa de filmare invocând lipsa timpului necesar. În legătură cu Ron Reagan, persoană de interes, Securitatea aprecia că acesta are o atitudine rezervată față de țara noastră, urmând ca prin condițiile excelente puse la dispoziție pe parcursul sejurului, această conduita să se schimbe. În condițiile în care relațiile dintre România și SUA se aflau în plină criză, ca urmare a chestiunii respectării drepturilor omului impusă de președintele Reagan ca o condiție de reînnoire a Clauzei națiunii celei mai favorizate, regimul de la București dorea, în felul acesta naiv, să câștige bunăvoința părții americane. În acest sens, prin colaborarea mai multor departamente ale Securității se propunea inițierea unei acțiuni de influențare pozitivă și dezinformare a echipei de televiziune³⁰.

Ministerul Turismului considera că subiectul ales de televiziunea „ABC” „ne dă posibilitatea să prezentăm poporului american România și istoria ei, realizările poporului român în anii construcției socialismului și în acest cadru, valorile noastre turistice și culturale”. Se mai aprecia că, datorită acestui film, itinerariul turistic românesc *Adevăr și Legendă, Dracula* va beneficia de o „publicitate masivă” în străinătate³¹.

Pentru realizarea în bune condiții a acțiunii de propagandă, la 21 aprilie 1987, Securitatea a elaborat un plan de măsuri cu numele de cod „Cineaștii”: „În scopul realizării unei supravegheri informative corespunzătoare a acestui grup, influențării lor pozitive și pentru prevenirea întreprinderii unor acțiuni defavorabile țării noastre /.../ grupul va fi încadrat informativ cu sursa „George”, ghid interpret la ONT”. Ghidul a fost pregătit pentru a da răspunsuri corespunzătoare eventualelor întrebări ale americanilor și pentru a exercita o influență pozitivă asupra lor. Pe lângă grup a fost interpus și informatorul „Leonte”, însărcinat cu propaganda în cadrul Ministerului Turismului, împreună cu informatori ziaristi de la agenția de știri *Agerpres*. Alți informatori au fost propuși pentru încadrarea americanilor la locul de cazare, iar, la hotelul din București, echipa de filmare a fost cazată în camere prevăzute cu microfoane. Ca urmare a planului de acțiune, au fost luate măsuri pentru a preveni contactarea membrilor grupului de către cetățeni cunoscuți cu comportări protestatate sau care intenționau să le înmâneze memoriile. Au

---

³⁰ Ibidem, ff. 9-18.

³¹ Ibidem, ff. 21-22.

fost informate prin telex toate unitățile de Securitate din județele prin care urma să treacă echipa de televiziune. Miliția a fost solicitată să „asaneze” locurile de cazare, obiectivele turistice și toate mediile frecventate de reporterii americani, de „elemente parazitare, fără ocupație, afaceriste sau imorale”³². Printr-o responsabilitate conjugată a Securității și a Ministerului Turismului s-a făcut programul complet al vizitei, cuprinzând itinerariul amănunțit al echipei și locurile de filmare și s-au obținut, în cel mai scurt timp, aprobările necesare pentru filmare și pentru participarea experților solicitați.

La sosirea pe aeroportul din București, Ronald Prescott Reagan a fost întâmpinat de șeful Biroului de turism de la New York (aflat în țară), care l-a salutat în numele conducerii Ministerului Turismului, și au fost făcute intervenții pentru a „exclue orice deficiențe în executarea formalităților de frontieră și vamă”. Planul de acțiune al Securității mai prevedea paza discretă a camerelor de cazare și luarea de măsuri pentru buna deservire la restaurant și în alte locuri unde se vor solicita servicii. Cei doi ghizi, informatori ai Securității, urmau să însoțească grupul în permanență. Prin ei va fi plasată grupului versiunea „corectă” cu privire la Vlad Țepeș, printr-un material pus la dispoziție de Serviciul „D” al Securității (departament ce se ocupa cu acțiuni de influențare și dezinformare în străinătate). Direcția I (informații interne) a Securității le-a asigurat pregătirea contrainformativă atât lui Ștefan Andreescu, cât și lui Mihai Pop, care au fost ceruți în mod expres de membrii grupului pentru a-i însoți ca specialiști în problemă. S-au dat dispoziții pentru îndepărtarea persoanelor cunoscute că ar putea prezenta în mod „tendențios” anumite realități din țară, mai spune documentul, „și se vor pregăti persoane competente, corecte și loiale care să ia contact cu membrii grupului. Să nu se întreprindă măsuri care ar putea fi interpretate ca acțiuni de șicanare. Să nu se creeze impresia că sunt supravegheați”³³.

Planul Securității se va dovedi, în cele din urmă, eficient. Într-o notă a informatorului „George” se specifica faptul că șeful echipei de filmare, producătorul Jeff Simon, a fost plăcut impresionat de solitudinea și amabilitatea celor care i-au întâmpinat: „În privința României, Jeff Simon a părut binevoitor, comentând elogios ospitalitatea, programul artistic și masa servită. La începerea programului artistic de la

---

³² Ibidem, ff. 25-26.

³³ Ibidem, ff. 43-45.

restaurant, a spus că în România este o atmosferă mai liberă decât în Rusia”. Cel mai important lucru pentru oficialitățile române era ca și fiul președintelui american să fie mulțumit. Informatorul „George” prezintă o caracterizare a lui Ron Reagan, din care reiese în special modestia acestuia: „Ron Reagan pare destul de modest, nu încearcă să impresioneze sau să se detașeze de ceilalți membri. De la aeroport a zis «Eu sunt omul din spatele camerei de înregistrat, șeful este Jeff Simon». Ca îmbrăcăminte este mai puțin conformist și hainele sale sunt de o neglijență căutată. Nu consumă aproape deloc băuturi alcoolice (am înțeles că preferă berea). Încă de la sosire a părut crispat, dar spre finalul serii s-a mai relaxat. Nu pare foarte inteligent sau erudit, nu cred că știe prea multe despre România sau Dracula. Nu trebuie acordată o atenție excesivă lui Ron Reagan, în detrimentul celorlalți, deoarece șeful grupului este Jeff Simon, lucru subliniat atât verbal cât și prin compartarea sa modestă de până acum”³⁴.

Influențarea echipei de televiziune s-a făcut, de asemenea, cu mare grijă, având loc în cadrul unor discuții lejere, în jurul unor mese servite la restaurant. În acel cadru dezinhibat, specialiștii solicitați de echipa de filmare, pregătiți în prealabil de Securitate, îi vor orienta pe oaspeți în privința viziunii oficiale asupra relației Dracula – Vlad Țepeș. În acest sens, informatorul „George” descrie cum s-a desfășurat o ședință de lucru la micul dejun, la care au participat mai mulți oficiali, printre care și informatorul „Leonte”, istoricul Ștefan Andreescu și profesorul Virgil Căndea. Specialiștii au explicat echipei de filmare originea legendei și faimei lui Vlad Țepeș, superstițiile și tradițiile populare, multe dintre acestea dispărute și considerate a fi legate de ignoranță și lipsă de cultură. Americanii au fost puși la curent cu faptul că imaginea lui Dracula, vampirul din cultura occidentală, este complet necunoscută în România și li s-a explicat profilul psihologic și psihiatric al voievodului Vlad Țepeș – Dracula din cultura română. Dar această viziune prozaică, demistificatoare a românilor venea în contradicție cu scopurile realizatorilor americani, care doreau să producă un material mai captivant. După cum transmitea informatorul „George”, americanii „au înțeles adevărul despre Dracula, dar nu îl pot reflecta și accepta în totalitate pentru a nu le compromite proiectul de film. Jeff Simon a spus că șeful le-a comandat un film simplu și accesibil”. Dar, potrivit mărturiei pătinitoare a lui „George”, care dorea să sublinieze că misiunea de

---

³⁴ Ibidem, ff. 54-56.

influențare a avut succes, echipa de filmare se va conforma, totuși, unora dintre cerințele românești: „S-a stabilit că în concepția producătorilor /.../ modificată substanțial în urma discuțiilor avute cu partea română, filmul va debuta cu prezentarea reliefului pitoresc al Transilvaniei, după care va prezenta figura legendară a lui Vlad Tepeș. În comentariu se va sublinia că personajul creat de scriitorul englez Bram Stoker este unul real, însă nu în felul homeric în care a fost prezentat, ci a fost un conducător al acestor locuri în urmă cu sute de ani”³⁵.

Într-o adevărată acțiune de propagandă, itinerariul de filmare al echipei de televiziune a fost îmbogățit de autoritățile române cu multe alte puncte turistice nesolicitate, aflate pe traseu. Astfel, echipa de filmare a fost întâmpinată în fiecare oraș de pe parcurs de către oficiali ai Ministerului Turismului, care i-au dus să viziteze diverse muzee considerate importante pentru identitatea românească. Li s-a prezentat tradițiile folclorice ale României, li s-au oferit mese la restaurante cu spectacole populare și au participat chiar și la o nuntă țărănească. În documentele Securității se subliniază cu satisfacție efectul pozitiv pe care acest tratament special l-a avut asupra lui Ron Reagan, care, entuziasmat de atmosfera de sărbătoare, a oferit cadouri nuntașilor și s-a filmat în mijlocul lor. Aceste adevărate scene de potemkiniadă au avut, potrivit Securității, un efect major de influențare pozitivă, cu atât mai eficientă, cu cât dădea iluzia de naturalețe și spontaneitate. Dacă, la început, potrivit Securității, fiul președintelui american a avut o atitudine rezervată, treptat s-a angrenat în discuții, fiind surprins de contrastul propriilor imagini ce și le crease despre România. A fost impresionat de spontaneitatea localnicilor contactați și de ospitalitatea poporului român. Americanii au fost plăcut surprinși de sprijinul primit pe timpul prezenței lor în România. Dorind să verifice credințele unor țărani bătrâni cu privire la Dracula, la negarea acestora au concluzionat că mitul Dracula este creația folclorului occidental, care nu are nicio legătură cu Vlad Tepeș³⁶.

Întreaga operațiune a fost pusă la cale de Securitate și de oficialii români cu o perfectă discreție și dozaj al gradului de interferență din exterior. Astfel, se spunea într-o notă a Securității din 28 aprilie 1987, cu ocazia filmării în Sighișoara întregul program a fost lăsat la latitudinea oaspeților, gazdele prezentând sumar doar unele date despre „adevărul istoric” cu privire la Dracula – prin intermediul unei muzeografe, pregătită

---

³⁵ Ibidem, ff. 79-80.

³⁶ Ibidem, ff. 90.91.

din timp, special în acest scop. Echipei de filmare i s-a dat posibilitatea să pună întrebări localnicilor cu privire la vampirul Dracula și să tragă singuri concluzia că personajul sângeros Dracula este o creație occidentală fantezistă. Criteriul de selecție a celor intervievați, potrivit aceluiași document, a fost faptul că aceștia au apărut în preajma oaspeților și prin intermediul translatorilor li s-a explicat despre ce-i vorba și ce trebuie să răspundă. În final, se specifică în document, „întreaga acțiune de filmare s-a desfășurat în bune condiții, fără agitație și gălăgie, oaspeții nepunând nici un fel de întrebări, neinteresându-se de nicio problemă. Anterior sosirii lor în cetate s-au întreprins măsuri de îndepărtare a unor persoane neavenite din zona preconizată a fi vizitată. S-au luat măsuri de curățenie și ordine în zona vizată. S-au întreprins măsuri discrete de securitate și pază a grupului și mașinilor cu care au venit, fără ca acestea să fie sesizate de oaspeți”³⁷.

În cele din urmă, personajul căruia îi era destinată această punere în scenă, Ron Reagan, a concluzionat că România este o țară superbă și și-a exprimat regretul că acțiunea de filmare s-a încheiat. La sfârșitul vizitei, ofițerii de Securitate raportau cu satisfacție că „s-a creat cadrul adecvat pentru influențarea pozitivă a opiniilor cineaștilor americani cu privire la voievodul Vlad Țepeș și, în general, despre R[epublica] S[ocialistă] România”. Iar cu sprijinul serviciilor externe de informații se va urmări modul în care va fi redactat și difuzat reportajul în SUA³⁸.

Concluzii

Intervențiile Securității în problema Dracula au avut, în general, un rol de control și prevenire, instituția nu era interesată, propriu-zis, de dezbaterile istoriografice legate de acest subiect, ci doar de efectele lor asupra politicii statului comunist. Din acest motiv, ofițerii de Securitate reduceau chestiunea la lucruri familiare lor, pentru care aveau instrucțiuni clare de rezolvare - ne referim la iredentism (revendicările maghiarilor asupra Transilvaniei), la legăturile românilor cu străinii sau la prevenirea actelor de corupție ale funcționarilor români. Chestiunea atât de importantă pentru „Leonte”, a traseelor Dracula și a departajării figurii Dracula-Țepeș, nu prezenta interes în sine pentru Securitate, ci doar prin prisma implicațiilor asupra imaginii țării. Turiștii pe urmele lui Dracula au fost urmăriți de Securitate nu pentru că vampirizau imaginea voievodului,

---

³⁷ Ibidem, ff. 101-102

³⁸ Ibidem, f. 98.

ci pentru că erau considerați agenți ai iredentismului, deoarece hărțile și pliantele lor prezentau o Transilvanie ungurească, ca în urmă cu o sută de ani. Propaganda istorică era lăsată în seama istoricilor regimului, care erau trimiși în străinătate să țină conferințe, în timp ce propaganda turistică era făcută de Ministerul Turismului, prin intermediul ghizilor sau a birourilor de turism din străinătate. În ciuda părerii generale despre o Securitate atotputernică, aceasta nu putea lua decizii în privința direcției politice sau economice de urmat, ci făcea doar propuneri către forurile politice sau supravegheau felul cum erau aplicate deciziile deja luate.

În privința vizitei echipei de filmare de la televiziunea „ABC”, acțiunile Securității au avut un caracter de relații publice, prin care se urmărea crearea unei imagini pozitive asupra regimului politic și a condițiilor de viață din România, iar problema Dracula a fost folosită în subsidiar. Importanța acordată fiului președintelui american Ronald Reagan, în această acțiune de influențare, nu face decât să ne clarifice asupra concepției patrimoniale despre putere pe care o împărtășeau oficialii români în anii '80 ai secolului XX. O reprezentare derivată din exacerbarea cultului personalității lui Nicolae Ceaușescu, care își plasase membrii familiei în poziții importante de putere. În acest fel, oficialitățile române au ajuns să considere că relațiile României cu SUA s-ar putea îmbunătăți prin influențarea fiului lui Ronald Reagan.

Turismul pe urmele lui Dracula a funcționat pe toată perioada regimului comunist din România într-o zonă gri, cu reglementări imprecise, concepute de așa-numiții specialiști, fie din cadrul Ministerului Turismului, fie de la niveluri locale de decizie. În acest sens, avem exemplul informatorului „Leonte”, funcționar de nivel mediu, care încerca să-și imprime propria viziune asupra traseelor Dracula, bazându-se pe relațiile sale cu Securitatea. În conceperea traseelor Dracula, responsabilii din turism trebuiau să țină seama de un anumit spirit național-patriotic, imprimat de la un nivel superior de structurile ideologice ale statului. Ideile-forță ale acestor îndrumări se refereau la Transilvania ca un străvechi ținut românesc (chiar dacă până în anul 1918 a aparținut altor state), la bogăția și diversitatea culturii populare autohtone, la istoria glorioasă a țării. Toate aceste teme trebuiau prezentate turiștilor străini care vizitau România. Din acest motiv, itinerariile turistice Dracula, sprijinite exclusiv pe legenda contelui vampir, nu puteau fi acceptate de oficialii români și erau combinate cu itinerarii ce conțineau monumente ale conștiinței naționale, locuri ale memoriei istorice a regimului comunist. Identitatea creată în jurul vampirului Dracula și a lui Vlad

Țepeș nu a putut fi manageriată mulțumitor de către români, pentru a diferenția clar cele două personaje. Neputând accepta că mitul și iraționalul definesc fundamental existența umană, într-o luptă imposibilă cu ficțiunea, regimul comunist a încercat să raționalizeze imaginația și să o supună propriei ideologii.